

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžo/21/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014200185
Dátum vydania rozhodnutia: 20.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014200185.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudcov JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. v právnej veci žalobcu: A SANTÉ, s.r.o., IČO: 36 669 181, Štefánikova 876/10, Modra, právne zastúpený: JUDr. Martin Abrahám, advokát, Kocel'ova 25, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Limbová 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. S07971-OP-2013 zo dňa 29. novembra 2013, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/21/2014-63 zo dňa 5. februára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/21/2014-63 zo dňa 5. februára 2016 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 2 písm. d/ a e/ a § 250j ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. S07971-OP-2013 zo dňa 29. novembra 2013 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uvedeným druhostupňovým rozhodnutím bolo zmenené prvostupňové rozhodnutie Bratislavského samosprávneho kraja č. 101735/2012 - ZD/4 zo dňa 30.05.2012 tak, že žalovaný uložil pokutu žalobcovi vo výške 330,- €, čím pôvodnú pokutu uloženú v prvostupňovom konaní znížil z pôvodných 1.300,- €. Pokuta bola uložená v zmysle § 82 ods. 1 písm. b/ zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 578/2004 Z.z.“) za porušenie povinnosti ustanovenej v § 79 ods. 1 písm. v/ uvedeného zákona za to, že ako poskytovateľ všeobecnej ambulatnej zdravotnej starostlivosti v odbore všeobecné lekárstvo nevykonával lekársku službu prvej pomoci podľa rozpisu určeného Bratislavským samosprávnym krajom v dňoch 24.10.2012, 27.11.2012 a 9.12.2012 v čase podľa

rozpisu a to v mieste výkonu podľa rozpisu.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že výkon lekárskej služby prvej pomoci (ďalej aj „LSPP“) žalobcom nezáleží len na jeho vôli, ale je potrebná súčinnosť zdravotníckeho zariadenia poskytovateľa, ktorý je oprávnený na základe vydaného povolenia prevádzkovať ambulanciu lekárskej služby prvej pomoci, ktorý musí umožniť výkon LSPP. Námetka žalobcu je preto opodstatnená a prvostupňový aj druhostupňový správny orgán sa mali ňou zaoberať a mali sa s ňou vysporiadať vo svojich rozhodnutiach. Pri výkone týchto právomocí vystupuje samosprávny kraj ako nositeľ verejnej moci. Naopak, v odvetviach súkromného práva sú vzťahy medzi subjektmi založené na vzájomnej rovnosti. Žiadny zo subjektov nemôže ukladať iným subjektom povinnosti a priznávať práva bez jeho súhlasu. Nijaký zo subjektov nemôže rozhodovať o právach a povinnostiach, ktoré vznikajú zo súkromnoprávných vzťahov. Súd sa stotožnil a názorom žalobcu, že ak žalovaný tvrdí, že konkrétne podmienky výkonu LSPP si majú určiť žalobca a LSPP Pezinok, s.r.o. v rámci súkromno-právneho vzťahu bez toho, aby do nich zasiahol, či ich upravil aspoň rámcovo, porušuje tak zásadu rovnosti účastníkov. Odkaz na súkromno-právnu dohodu, vzhľadom na uvedené, neobstojí, keďže postavenie žalobcu a LSPP Pezinok, s.r.o. stratilo postavenie dvoch rovnocenných subjektov slobodne vytvárajúcich súkromno-právny vzťah.

Nariadenie výkonu lekárskej služby spadá do sféry verejného práva. Verejné právo slúži najmä na ochranu verejných záujmov a záujmov štátu. Verejné právo vyjadruje nadradenosť verejnej moci voči ostatným verejným subjektom. To znamená, že subjekty vo verejnom práve si nie sú rovné a štát vystupuje v mocenskej pozícii. Subjekty, ktoré reprezentujú štát sú v pozícii nadradeného. Verejnoprávne vzťahy vznikajú, menia sa a zanikajú právnymi aktmi orgánov verejnej moci. Právne účinky tu nastávajú nezávisle od vôle adresáta. Tak aj povinnosť slúžiť lekársku službu prvej pomoci v ambulancii lekárskej služby prvej pomoci. Avšak poskytovateľ LSPP a ambulancia LSPP často nie sú totožné subjekty.

V praxi teda vznikla situácia, keď žalobca je aktom orgánu verejnej moci nútený pod hrozbou sankcií, vykonať lekársku službu prvej pomoci v úplne inom zariadení. Toto zariadenie však už nie je regulované verejnou mocou, orgán verejnej moci mu neukladá podmienky vo vzťahu ku konkrétnemu poskytovateľovi LSPP, napriek tomu, že tu zjavne ide o prienik verejnej moci do súkromnoprávneho vzťahu (žalobca je povinný vykonať LSPP, platby za zdravotné výkony súkromných lekárov uskutočnených počas lekárskej služby prvej pomoci poukazujú zdravotné poisťovne prevádzkovateľom ambulancii lekárskeho služieb prvej pomoci, ambulancii LSPP štát neukladá povinnosť platiť primeranú náhradu poskytovateľom lekárskeho služieb prvej pomoci). Tu odkazuje žalovaný na úpravu uvedených vzťahov v rámci súkromno-právnej dohody ambulancie LSPP a poskytovateľa LSPP. Súkromnoprávne vzťahy sú pritom vzťahy medzi subjektmi založené na vzájomnej rovnosti. Žiadny zo subjektov nemôže ukladať iným subjektom povinnosti a priznávať práva bez jeho súhlasu. Táto zmluvná voľnosť žalobcu je v uvedenom právnom vzťahu výrazne obmedzená.

Bratislavský samosprávny kraj v súlade s ustanovením § 11 ods. 2 písm. a/ zákona č. 578/2004 Z.z. vydal žalobcovi povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia - ambulancie v odbore všeobecné lekárstvo, s miestom prevádzkovania Moyzesova 4, Pezinok, čím sa stal s poukazom na ustanovenie § 4 písm. a/ bod prvý tohto zákona poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Zákon č. 578/2004 Z.z. v ustanovení § 79 ods. 1 písm. v/ nepodmieňuje poskytovanie LSPP povolením na prevádzku ambulancie LSPP, ale výslovne ukladá poskytovateľovi povinnosť slúžiť LSPP.

Podľa názoru krajského súdu na to, aby mohla byť LSPP reálne aj vykonaná je potrebná súčinnosť samosprávneho kraja, a to nielen vydaním rozpisu služieb a určenie miesta výkonu LSPP, ale i nariadenia, za akých podmienok sa bude vykonávať, napríklad dohoda o financovaní, príp. ďalšie dohodnuté podrobnosti.

V prejednávanej príhode ide nepochybne o nariadenie výkonu lekárskej služby prvej pomoci vo verejnom záujme v súlade s ústavným článkom 18 ods. 2 písm. d/ Ústavy SR. Krajský súd sa však

zaoberal aj námietkou žalobcu, že žalovaný mu nariadil nútenú prácu bez primeranej náhrady a že zasiahol do súkromno-právneho vzťahu žalobcu a LSPP Pezinok, s.r.o.

Článok 12 Ústavy SR zaručuje rovnosť všetkých pred zákonom, ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremľateľné a nezrušiteľné. Nepochybne legitímne právo nariadiť lekársku službu prvej pomoci sprevádza v zmysle článku 13 Ústavy SR aj povinnosť zabezpečiť, aby zákonné obmedzenia základných práv a slobôd platili rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky. V tomto konkrétnom prípade prvostupňový orgán a žalovaný nezabezpečili rovnaké podmienky pre žalobcu a LSPP Pezinok, s.r.o. pri výkone prenesenej právomoci štátu zabezpečiť LSPP. Uložili žalobcovi povinnosť a sankciu a nezohľadnili pri tom jeho námietky ohľadom uskutočniteľnosti výkonu LSPP a rovnosti pred zákonom. Žalobca pri tom poukazoval na to, že LSPP Pezinok s.r.o. ako držiteľ licencie na prevádzkovanie zariadenia LSPP je poberateľom odmeny z verejných zdrojov a žalovaný nereguluje nijakým spôsobom zabezpečenie odmeny pre samotného poskytovateľa lekárskej služby prvej pomoci. Odkaz na súkromno-právnu dohodu, vzhľadom na uvedené, neobstojí, keďže postavenie žalobcu a LSPP Pezinok, s.r.o. stratilo postavenie dvoch rovnocenných subjektov slobodne vytvárajúcich súkromno-právny vzťah. Žalovaný sa vo svojom rozhodnutí nezaoberal touto námietkou žalobcu, jeho rozhodnutie je z tohto dôvodu nepreskúmateľné.

Krajský súd považoval taktiež odôvodnenie týkajúce sa výšky uloženej pokuty za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný včas odvolanie a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave a žalobu zamietol.

V dôvodoch namietal zistenia krajského súdu uvedené na str. 8 týkajúce sa povolení žalobcu na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia všeobecnej ambulancie a povolenia LSPP Pezinok, s.r.o. na prevádzku ambulancie LSPP. Uviedol, že sú to všeobecne známe skutočnosti, ktoré vyplývajú z obchodného registra.

Žalovaný nesúhlasil s názorom krajského súdu, že v predmetnom správnom konaní mal zabezpečiť ako doklad pre rozhodnutie vo veci preukazujúci, že LSPP Pezinok, s.r.o. je plne vybavená a spôsobilá zabezpečiť lekársku službu prvej pomoci vo svojich priestoroch. Skutočnosť, či budova, kde sa prevádzkuje LSPP je stavebne na to určená nie je predmetom správneho konania o uložení pokuty za nesplnenie povinností podľa § 79 ods. 1 písm. v/ zákona č. 578/2004 Z.z. Rovnako nie je predmetom správneho konania o uložení pokuty spor ohľadom vykonávania nútenej práce a odopierania uzavretia zmluvy medzi žalobcom a LSPP Pezinok, s.r.o. Žalovaný poukázal na nález Ústavného súdu SR č. 133/2011, podľa ktorého vykonávanie lekárskej služby prvej pomoci nie je nútenou prácou. Zároveň ústavný súd poukázal na to, že poskytovatelia prevádzkujúci ambulancie lekárskej služby prvej pomoci majú povinnosť zabezpečiť personálne zabezpečenie a materiálne-technické vybavenie LSPP, v rámci ktorého sú vyplácané aj odmeny za vykonanú prácu poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Hospodársky výsledok jednotlivých poskytovateľov prevádzkujúcich ambulancie lekárskej služby prvej pomoci potom závisí predovšetkým od výšky paušálnej platby, ktorá zohľadňuje len počet poistencov s trvalým bydliskom v príslušnom spádovom území a objemu výkonov poskytnutých v rámci výkonu LSPP.

Žalovaný poukázal na § 7 ods. 6 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 576/2004 Z.z.“). V rozhodnutí ministerstva je konštatované, že rozpisy LSPP na mesiac október, november a december 2012 boli vypracované v súlade s ustanovením § 7 ods. 6 zákona č. 576/2004 Z.z., t.j. obsahuje miesto výkonu lekárskej služby prvej pomoci, čas vykonávania, zoznam poskytovateľov zdravotnej starostlivosti s uvedením dátumov

vykonávania. Rozpisy boli podpísané lekárom samosprávneho kraja a boli účastníkovi konania preukázateľne doručené dňa 05.10.2012. Toto je podstatný dôkaz o tom, že žalobca vedel o dni, kedy má vykonávať LSPP. Zákon č. 576/2004 Z.z. neustanovuje, že podmienkou vykonávania LSPP je uzavretie zmluvy. Aj bez zmluvy je žalobca povinný nastúpiť na výkon LSPP. Toto bolo konštatované aj v rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/71/2013.

Povinnosť LSPP bola ustanovená zákonom č. 272/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 272/2007 Z.z.“) s účinnosťou od 01.07.2007. Žalobca mal vydané povolenie na prevádzkovanie ambulancie v odbore všeobecné lekárstvo dňa 04.06.2008, a teda vedel o tejto povinnosti. Uvedená povinnosť patrí pod verejný záujem. Aj ústavný súd zdôraznil, že explicitné právo každého na ochranu zdravia podľa čl. 40 Ústavy SR zároveň zaväzuje štát k povinnosti zabezpečiť jeho realizáciu predovšetkým prostredníctvom právnej úpravy materiálnych a inštitucionálnych predpokladov nevyhnutných na jeho efektívny výkon.

Čo sa týka vytknutia vady vo výroku rozhodnutia ministerstva, že odvolanie žalobcu malo byť zamietnuté a rozhodnutia samosprávneho kraja potvrdené, ide podľa žalovaného len o formálno-právny nedostatok. Z obsahu odôvodnenia vyplýva, že sa potvrdzuje zistenie skutkového a právneho stavu vo veci porušenia povinnosti podľa § 79 ods. 1 písm. v/ zákona č. 578/2004 Z.z. s tým, že žalovaný znížil výšku uloženej pokuty. Daná formálna vada nemôže mať za následok zrušenie rozhodnutia a vrátenia na nové konanie z tohto dôvodu.

Na záver žalovaný namietol aj priznanú výšku trov právneho zastúpenia a jednotlivé úkony právneho zastúpenia, ktoré boli žalobcovi priznané na náhradu.

III.

Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril. Odvolanie mu bolo doručené dňa 08.04.2016.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 01.07.2016, podľa ktorého sa odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončia podľa doterajších predpisov, t. j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 212 ods. 1 O.s.p.), vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Z obsahu pripojeného administratívneho a súdneho spisu senát odvolacieho súdu zistil, že prvostupňový správny orgán vydal dňa 30.05.2012 rozhodnutie č. 101735/2012 - ZD/4. Týmto rozhodnutím uložil žalobcovi pokutu vo výške 1.300,- € podľa § 82 ods. 1 písm. b/ zákona č. 578/2004 Z.z. Pokuta bola uložená za porušenie povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti podľa ustanovenia § 79 ods. 1 písm. v/ zákona číslo 578/2004 Z.z, ktorého sa žalobca dopustil tým, že ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti - ambulancia odbore všeobecné lekárstvo, miesto prevádzky zdravotníckeho zariadenia Moyzesova 4, Pezinok, nevykonával lekársku službu prvej pomoci podľa rozpisu určeného Bratislavským samosprávnym krajom podľa § 7 ods. 6 zákona číslo 576/2004 Z.z., v zdravotníckom zariadení spoločnosti LSPP Pezinok s.r.o. so sídlom Hollého 2, Pezinok, poskytovateľa oprávneného prevádzkovať ambulanciu lekárskej služby prvej pomoci pre deti a dorast ambulančii lekárskej služby

prvej pomoci pre dospelých s miestom prevádzky Hollého 2, Pezinok v spádovom území Pezinok, v dňoch 24.10.2012, 27.11.2012 a 09.12.2012. V tomto rozhodnutí prvostupňový správny orgán uviedol, že LSPP Pezinok s.r.o., prevádzkovateľ LSPP oznámil písomne listom doručeným Bratislavskému samosprávnemu kraju dňa 30.1.2013, že odborný zástupca žalobcu v odbore všeobecné lekárstvo MUDr. R. U., v dňoch 24.10.2012, 27.11.2012 a 09.12.2012 nezabezpečila vykonanie lekárskej služby prvej pomoci, napriek jej zaradeniu do LSPP a včasnému vyrozumeniu o zaradení do LSPP. Proti tomuto rozhodnutiu sa žalobca odvolal. Vo svojom odvolaní žiadal odvolací orgán, aby uvedené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zrušil a konanie zastavil. Uviedol, že zaradenie účastníka do výkonu služieb je podľa jeho názoru priamym nariadením obchodnoprávneho vzťahu a je v hrubom rozpore s niekoľkonásobne opakovanou zásadou nevstupovania do obchodnoprávnych vzťahov. Namietal, že pokuta je uložená za údajné „opakované porušenie povinností“ nastúpiť do služieb LSPP Pezinok s.r.o. Žalobca však tvrdil, že doposiaľ nebol za porušenie povinností sankcionovaný ani voči nemu nebolo vedené konanie pre porušenie povinností, čiže nemôže ísť o opakované porušenie povinností. Žalobca ďalej v odvolaní namietal, že opakovane písomne oznámil orgánu existenciu prekážok, pre ktoré nemôže vyslať svojho zamestnanca do lekárskej služby prvej pomoci LSPP Pezinok s.r.o. Žalobca tvrdil, že zabezpečovanie dostupnosti lekárskej služby prvej pomoci je výlučne povinnosťou prevádzkovateľa ambulancie, ktorou je LSPP Pezinok s.r.o. a ktorej sa nemôže zbaviť ani ju presunúť na účastníka konania podsunutím porušenia jeho vlastnej povinnosti slúžiť služby podľa § 79 ods. 1 písm. v/ zákona č. 578/2004 Z.z. Žalobca ďalej uviedol, že prevádzka ambulancie lekárskej služby preukázateľne nemala od roku 2010 prinajmenšom do 03.04.2013 právoplatné povolenie na prevádzkovanie v priestoroch, do ktorých orgánom núti účastníka vyslať svojho zamestnanca. Súd ďalej z administratívneho spisu zistil, že žalovaný vydal dňa 29.11.2013 rozhodnutie č. S07971-OP-2013 zo dňa 29.11.2013, ktorým žalovaný zmenil prvostupňové rozhodnutie Bratislavského samosprávného kraja č. 101735/2012 - ZD/4 vydaného dňa 30.05.2012. Uvedené rozhodnutie bolo zmenené tak, že žalovaný uložil pokutu žalobcovi vo výške 330,- €, čím pôvodnú pokutu uloženú v prvostupňovom konaní znížil z pôvodných 1.300,- €.

Podľa § 2 ods. 20 zákona č. 576/2004 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania administratívnych rozhodnutí lekárska služba prvej pomoci je zdravotná starostlivosť, ktorou sa zabezpečuje nepretržitá dostupnosť všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre dospelých, všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre deti a dorast a špecializovanej zubno-lekárskej ambulantnej starostlivosti.

Podľa § 4 zákona č. 578/2004 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania administratívnych rozhodnutí poskytovateľ je

- a) fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť na základe
  1. povolenia (§ 11) alebo povolenia na zaobchádzanie s liekmi a so zdravotníckymi pomôckami podľa osobitného predpisu,
  2. živnostenského oprávnenia podľa osobitného predpisu, alebo
- b) fyzická osoba, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 10), alebo
- c) fyzická osoba-podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť na základe povolenia na prevádzkovanie prírodných liečebných kúpeľov alebo povolenia na prevádzkovanie kúpeľnej liečebne podľa osobitného predpisu.

Podľa § 79 ods. 1 písm. v/ zákona č. 578/2004 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania administratívnych rozhodnutí poskytovateľ, ktorý je držiteľom povolenia alebo držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, je povinný, ak v odseku 3 nie je ustanovené inak, vykonávať lekársku službu prvej pomoci podľa rozpisu určeného samosprávnym krajom, ak ide o poskytovateľa, ktorý poskytuje všeobecnú ambulantnú starostlivosť v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo alebo v špecializačnom odbore pediatria a poskytovateľa, ktorý poskytuje špecializovanú zubno-lekársku ambulantnú starostlivosť.

Podľa § 82 ods. 1 písm. b/ zákona č. 578/2004 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania administratívnych rozhodnutí orgán príslušný na vydanie povolenia (§ 11) uloží držiteľovi povolenia vydaného podľa tohto

zákona pokutu za porušenie niektorej z povinností ustanovených v § 79 ods. 1 písm. g), i), j), o), q), r), v), y), zb), zl) až zp), ods. 2 písm. a) až c), ods. 4 písm. a) a b), v § 79a ods. 1 písm. c) a § 79b až do 3 319 eur.

Podľa § 7 ods. 1, 2, 3 zákona č. 576/2004 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania administratívnych rozhodnutí zdravotná starostlivosť sa poskytuje ako

- a) ambulancná starostlivosť
  - 1. všeobecná
    - 1.1. pre dospelých
    - 1.2. pre deti a dorast,
  - 2. špecializovaná
    - 2.1. gynekologická
    - 2.2. zubno-lekárska,
  - 3. špecializovaná iná,
  - 4. záchranná zdravotná služba,
- b) ústavná starostlivosť,
- c) lekárenská starostlivosť.

Všeobecná ambulancná starostlivosť podľa odseku 1 písm. a) bodov 1.1 a 1.2 a špecializovaná ambulancná starostlivosť podľa odseku 1 písm. a) bodov 2.1 a 2.2 sa vykonáva v určenom zdravotnom obvode podľa § 2 ods. 23. (ods. 2)

V rámci všeobecnej ambulancnej starostlivosti a v rámci špecializovanej zubno-lekárskej ambulancnej starostlivosti sa poskytuje lekárska služba prvej pomoci najmenej v rozsahu verejnej minimálnej siete poskytovateľov. (ods. 3)

Podľa § 7 ods. 6 zákona č. 576/2004 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania administratívnych rozhodnutí lekársku službu prvej pomoci vykonávajú poskytovatelia poskytujúci všeobecnú ambulancnú starostlivosť a špecializovanú zubno-lekársku ambulancnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení poskytovateľa, ktorý je oprávnený na základe vydaného povolenia prevádzkovať ambulanciu lekárskej služby prvej pomoci; lekárska služba prvej pomoci všeobecnej ambulancnej starostlivosti sa vykonáva aj formou návštevnej služby v domácom prostredí alebo v inom prirodzenom prostredí osoby, ktorej sa ambulancná starostlivosť poskytuje. Lekársku službu prvej pomoci pre dospelých môže vykonávať aj lekár s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v odbore vnútorné lekárstvo, lekársku službu prvej pomoci pre deti a dorast môže vykonávať aj lekár s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v odbore pediatria. Lekárska služba prvej pomoci sa vykonáva podľa rozpisu určeného samosprávnym krajom zverejneným na jeho webovom sídle, ktorý obsahuje miesto výkonu lekárskej služby prvej pomoci, čas vykonávania lekárskej služby prvej pomoci a zoznam poskytovateľov zdravotnej starostlivosti s uvedením dátumov vykonávania lekárskej služby prvej pomoci v období, na ktorý sa tento rozpis vyhotovuje. Rozpis vykonávania lekárskej služby prvej pomoci sa považuje za doručení poskytovateľom zdravotnej starostlivosti povinným vykonávať lekársku službu prvej pomoci desiatym dňom od jeho zverejnenia na webovom sídle samosprávneho kraja.

Podľa § 7 ods. 1, 2, 3 zákona č. 578/2004 Z.z. v znení účinnom ku dňu vydania administratívnych rozhodnutí zdravotnícke zariadenie je prevádzkový útvar zriadený na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

Zdravotnícke zariadenia možno prevádzkovať len na základe povolenia; povolenia sa vydávajú na zdravotnícke zariadenia

- a) ambulancnej zdravotnej starostlivosti,
- b) ústavnej zdravotnej starostlivosti,
- c) lekárenskej starostlivosti. (ods. 2)

Zariadenia ambulancnej zdravotnej starostlivosti sú:

- a) ambulancia
  1. všeobecná,
  2. špecializovaná,
  3. lekárskej služby prvej pomoci
    - 3a. lekárskej služby prvej pomoci pre dospelých,
    - 3b. lekárskej služby prvej pomoci pre deti a dorast,
    - 3c. špecializovaná zubno-lekárska služba prvej pomoci. (ods. 3)

V prvom rade je potrebné poukázať na čl. 18 ods. 2 písm. d/ Ústavy, ktorý ustanovuje, že za nútenú prácu alebo službu sa nepovažuje konanie na ochranu života, zdravia alebo práv iných, a na čl. 4 ods. 3 písm. d/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého sa za nútenú prácu alebo službu nepovažuje práca alebo služba, ktorá tvorí súčasť bežných občianskych povinností. S ohľadom na legitímny cieľ povinnosti ustanovenej napadnutými ustanoveniami je potrebné preskúmať, či rozsah obmedzenia označených práv poskytovateľov zdravotnej starostlivosti nepresahuje mieru nevyhnutnosti vo vzťahu k sledovanému cieľu.

Uvedenému preskúmaniu sa venoval už Ústavný súd SR vo svojom náleze sp. zn. PL. ÚS 113/2011 zo dňa 28.11.2012 a uzavrel, že zásadné ochromenie fungovania systému nepretržitej zdravotnej starostlivosti by mohlo vyústiť do vzniku neodstrániteľných škôd na živote a zdraví obyvateľstva. Podľa ústavného súdu povinnosť uloženú v § 79 ods. 1 písm. v/ zákona č. 578/2004 Z.z. nemožno považovať za zjavne nespravodlivú či neprimerane prísnu. Ústavný súd uviedol, že zákonodarca v rámci právnej úpravy neustanovil, že poskytovatelia zdravotnej starostlivosti majú poskytovať svoje služby výkonu zdravotnej starostlivosti v prospech poskytovateľov prevádzkujúcich ambulanciu LSPP bez nároku na odmenu za jej vykonanie. Príjem poskytovateľov zdravotnej starostlivosti za výkon LSPP na základe povinnosti uloženej napadnutými ustanoveniami predstavuje osobitný príjem poskytovaný nad rámec ich hlavného príjmu za poskytovanie zdravotnej starostlivosti počas dennej prevádzky v ich zdravotníckych zariadeniach.

Najvyšší súd SR sa stotožňuje s krajským súdom v tom, že výkon LSPP žalobcom nezáleží len na jeho vôli, ale je potrebná súčinnosť zdravotníckeho zariadenia poskytovateľa, ktorý je oprávnený na základe vydaného povolenia prevádzkovať ambulanciu lekárskej služby prvej pomoci, ktorý musí umožniť výkon LSPP. Námitka žalobcu je preto opodstatnená a prvostupňový aj druhostupňový správny orgán sa mali ňou zaoberať a mali sa s ňou vysporiadať vo svojich rozhodnutiach.

Najvyšší súd SR sa stotožňuje s názorom žalovaného, že nie je potrebné dokazovať všeobecne známe skutočnosti ako napr. povolenie žalobcu na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, ako aj povolenie na prevádzkovanie ambulancie LSPP pre LSPP Pezinok, s.r.o. V správnom konaní však ostala spornou otázka, či budova, v ktorej prevádzkuje LSPP Pezinok, s.r.o. činnosť je stavebne určená, schválená a povolená na poskytovanie lekárskeho služieb. V záujme presného a úplného zistenia skutočného stavu veci bolo potrebné tento rozpor v správnom konaní odstrániť. Nie je možné žalobcu sankcionovať za to, že odmietol vykonávať LSPP v priestoroch, ktoré na to nie sú určené bez vyvedenia zodpovednosti aj pre prevádzkovateľa ambulancie LSPP, resp. začatie správneho konania vo veci.

Vzhľadom na verejnoprávny charakter poskytovania LSPP nemožno charakterizovať vzťah medzi žalobcom a LSPP Pezinok, s.r.o. ako právny vzťah rýdzo súkromnoprávnej povahy dvoch subjektov. Vzhľadom na povinnosť žalobcu, ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, v tomto prípade poskytovania LSPP v ambulancii LSPP iného subjektu nemožno tento vzťah posudzovať ako súkromnoprávny, ale nerovnocenný. Zmluvná voľnosť žalobcu je v tomto smere značne obmedzená, keďže je to práve žalobca, ktorý je zo strany verejnej moci nútený vykonať LSPP v zariadení, ktoré verejnou mocou regulované nie je. Z toho dôvodu je potrebné, aby sa správny orgán vyrovnal s touto argumentáciou žalobcu. Najvyšší súd uvádza, že nie je možné žalobcu nútiť vysporiadať svoje oprávnené finančné nároky v iných konaniach, keď je nepretržite zo strany verejnej moci plniť svoju zákonnú povinnosť vykonať LSPP. V tomto smere dochádza k zásahu do záujmov poskytovateľov zdravotnej starostlivosti bez toho, aby boli rovnako ovplyvnené aj záujmy poskytovateľov

prevádzkujúcich ambulancie LSPP. Nepochybne legitímne právo nariadiť lekársku službu prvej pomoci sprevádza v zmysle čl. 13 Ústavy SR aj povinnosť zabezpečiť, aby zákonné obmedzenia základných práv a slobôd platili rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky. V tomto konkrétnom prípade prvostupňový orgán a žalovaný nezabezpečili rovnaké podmienky pre žalobcu a LSPP Pezinok, s.r.o. pri výkone prenesenej právomoci štátu zabezpečiť LSPP. Uložili žalobcovi povinnosť a sankciu a nezohľadnili pri tom jeho námietky ohľadom uskutočniteľnosti výkonu LSPP a rovnosti pred zákonom.

Ústavný súd SR sa v náleze sp. zn. PL. ÚS 113/2011 zo dňa 28.11.2012 venoval aj tejto problematike a uviedol: „Vo vzťahu k zmluvnej voľnosti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti pri výkone ich práva podnikat' je potrebné povedať, že táto je pri uzatváraní zmlúv s poskytovateľmi prevádzkujúcimi ambulancie LSPP obmedzená, pretože napadnutými ustanoveniami uložená povinnosť im nedáva možnosť voľby pri výkone služby v prospech poskytovateľov prevádzkujúcich ambulancie LSPP v čase určenom v rozpise vyhotovenom príslušným samosprávnym krajom. Uvedené služby poskytovateľa zdravotnej starostlivosti nevykonávajú pre účely dosiahnutia zisku, ale pre účely splnenia zákonnej povinnosti upravenej napadnutými ustanoveniami, a preto je na ich postavenie aplikovateľný aj čl. 36 písm. c) až e) ústavy. Ako vyplýva aj zo stanoviska národnej rady v tejto veci, v rámci ochrany práva na spravodlivé a primerané pracovné podmienky [čl. 36 písm. c) až e) ústavy], ako aj práva na osobitné pracovné podmienky (čl. 38 ods. 1 a čl. 41 ods. 2 ústavy) v rámci systému nepretržitej LSPP majú poskytovatelia zdravotnej starostlivosti možnosť využiť účinné prostriedky nápravy poskytnuté im platným právnym poriadkom, ktorými sú predovšetkým žaloba podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku alebo žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia.

V súvislosti s námietkou nedostatočného materiálo-technického zabezpečenia ambulancií LSPP ústavný súd poukazuje na § 8 ods. 1 a 2 zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, ktorý určuje povinnosť poskytovateľom prevádzkujúcim ambulancie LSPP zabezpečiť personálne a materiálo-technické vybavenie zdravotníckeho zariadenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v súlade so svojím odborným zameraním a zároveň splnomocňuje ministerstvo zdravotníctva na stanovenie minimálnych požiadaviek na personálne zabezpečenie a materiálo-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení [vrátane ambulancií lekárskej služby prvej pomoci § 7 ods. 3 písm. a) bod 3a), 3b) a 3c)] vydaním všeobecne záväzného právneho predpisu. V súčasnosti sú tieto minimálne podmienky, resp. štandardy ustanovené výnosom ministerstva zdravotníctva zo 7. decembra 2011 č. 11943-OL-2011, ktorým sa mení výnos ministerstva zdravotníctva z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálo-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov. Kontrolu, resp. dozor dodržiavania uvedených zákonodarcom nastavených minimálnych štandardov materiálo-technického vybavenia ambulancií LSPP zveruje zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti v § 81 ods. 1 písm. a) orgánu príslušnému na vydanie povolenia (§ 11), ak ide o plnenie povinností držiteľmi povolení podľa § 79 a dodržiavanie podmienok prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia na základe povolenia. Podľa ústavného súdu súčasná právna úprava dostatočne zohľadňuje potrebu materiálo-technického zabezpečenia ambulancií LSPP, zaisťuje ich minimálne štandardy a aj kontrolu ich dodržiavania.“

Záverom Najvyšší súd SR uvádza, že aj napriek námietkam žalobcu, s ktorými sa musí správny orgán vysporiadať v opätovnom konaní, má žalobca povinnosť vykonať LSPP v zmysle uvedených zákonných ustanovení. Tejto povinnosti si musel byť žalobca vedomý, keďže táto povinnosť bola do zákona č. 578/2004 Z.z. ustanovená s účinnosťou od 01.07.2007 a žalobca mal vydané povolenie na prevádzkovanie ambulancie v odbore všeobecné lekárstvo dňa 04.06.2008. Žalobca si musí byť vedomý nielen svojich práv, ale aj povinností, navyše keď ide o verejný záujem. Z toho dôvodu mal skutočnosť, že nenastúpi na výkon LSPP oznámiť výslovne, včas a písomne, keďže v danom prípade ide súčasť systému zabezpečujúceho nepretržitú zdravotnú starostlivosť, ktorý je založený na koncepte profesionálnej a občianskej solidarity a je určený na odvrátenie stavu núdze, resp. odvrátenie škody na zdraví a živote obyvateľstva. Prevádzkovateľ zdravotníckeho zariadenia poskytujúceho LSPP má tak mať možnosť zabezpečiť výkon LSPP náhradným spôsobom, aby nebola ohrozená zdravotná

starostlivosť pre širokú verejnosť. Žalobca síce tvrdil, že tak učinil, avšak v súdnom konaní o tom nepredložil dôkaz a takýto dôkaz nie je ani obsahom administratívneho spisu. Keďže žalobca nepreukázal, že by včas oznámil, že nenastúpi na výkon LSPP, najvyšší súd považuje toto konanie žalobcu za hrubé porušenie jeho povinností a konanie v rozpore s dobrými mravmi.

Vzhľadom na uvedené, senát najvyššieho súdu napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalobcovi, ktorému žiadne trovy nevznikli ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.